

Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού Βουραϊκού

Chelmos Vouraikos
UNESCO Global Geopark

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το παρόν εκπονήθηκε στο πλαίσιο κοινής διατοπικής δράσης των τεσσάρων Ομάδων Τοπικής Δράσης: ΑΧΑΪΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. (συντονιστής), ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε. Α.Ο.Τ.Α., ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α., ΑΚΟΜΜ - ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α., στο πλαίσιο της συνεργασίας με τίτλο: "ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO", που υλοποιείται στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος CLLD/LEADER 2014 – 2020, στο πλαίσιο του Υπομέτρου 19.3 «Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατικής και διατοπικής)» του Μέτρου 19 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014–2020.

Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού Βουραϊκού

Chelmos Vouraikos
UNESCO Global Geopark

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO
STRENGTHENING, PROMOTING AND NETWORKING OF UNESCO GEOPARKS

ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Η Διατοπική Συνεργασία “ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO” αφορά την ανάδειξη και προβολή των συνεργαζόμενων Γεωπάρκων - αναγνωρισμένων από την UNESCO – της φύσης και του τοπίου, ως φυσική κληρονομιά εθνικής και παγκόσμιας σπουδαιότητας, την υλοποίηση δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος στις περιοχές των γεωπάρκων αλλά και στις κοντινές σε αυτά ζώνες, καθώς και την περαιτέρω δικτύωσή τους με ανάλογα δίκτυα - τοπικούς φορείς μέσω: ηλεκτρονικής διασύνδεσης (ιστοσελίδων, δικτυακών τόπων, βάσεων δεδομένων κλπ), συμμετοχή σε εκθέσεις, συνέδρια, κτλ.

Τα παγκόσμια Γεωπάρκα της UNESCO είναι ενιαίες, ενοποιημένες γεωγραφικές περιοχές όπου οι τοποθεσίες και τα τοπία διεθνούς γεωλογικής σημασίας, πέτυχαν με μια ολιστική έννοια της προστασίας, της εκπαίδευσης και της βιώσιμης ανάπτυξης να δημιουργήσουν μοχλούς στρατηγικής ανάπτυξης. Αξιοποιώντας την από κάτω προς τα άνω προσέγγιση, συνδυάζουν τη διατήρηση με τη βιώσιμη ανάπτυξη, ενώ η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής.

Η οικολογική αξία των περιοχών που βρίσκονται μέσα στα Γεωπάρκα όσον αφορά το χλωριδικό πλούτο, είναι τεράστια όπως αντίστοιχα αξιολογη είναι και η πανίδα, περιλαμβάνοντας είδη πουλιών, ερπετών, αμφίβιων κτλ, τα οποία αποτελούν μέρος της βιολογικής κληρονομιάς παγκοσμίως.

Η αναγνώριση από την UNESCO αυτών των περιοχών, καταδεικνύει τον πλούτο της Ελληνικής γεωλογικής κληρονομιάς καθώς και την ιδιαίτερη αξία που έχει η γεωλογική, φυσική και πολιτισμική κληρονομιά των Ελληνικών Γεωπάρκων σε παγκόσμια κλίμακα.

Τη διατοπική συνεργασία “ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO” υλοποιούν οι Αναπτυξιακές Εταιρείες / Ομάδες Τοπικών Δράσεων CLLD/LEADER, που αντιπροσωπεύουν 4 περιοχές Γεωπάρκων UNESCO της χώρας, ως εξής:

- ΑΧΑΪΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε. (Συντονίστρια) / Γεωπάρκο Χελμού - Βουραϊκού

- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ Α.Ε. ΑΟΤΑ / Γεωπάρκο Βίκου - Αώου

- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΑΑΕ ΟΤΑ / Γεωπάρκο Σητείας

- ΑΚΟΜΜ - ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ ΑΑΕ ΟΤΑ / Γεωπάρκο Ψηλορείτη (Φυσικό Πάρκο)

Κύριοι στόχοι:

- Η ανάδειξη και προβολή των συνεργαζόμενων περιοχών, της φύσης και του τοπίου, ως φυσική κληρονομιά εθνικής και παγκόσμιας σπουδαιότητας.

- Η αναβάθμιση του οικοτουρισμού των συνεργαζόμενων περιοχών μέσω της συνδυαστικής προβολής βιοποικιλότητας και γεωποικιλότητας των περιοχών, καθώς και σημείων αρχαιολογικού, θρησκευτικού, ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

- Η ανάπτυξη και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας - ενδυνάμωση των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών.

- Ο σχεδιασμός και προώθηση ειδικού σήματος για τοπικά προϊόντα-υπηρεσίες αγροτουρισμού των συνεργαζόμενων περιοχών, με βάση τα πρότυπα ποιότητας που πληρούν τις απαιτήσεις της παγκόσμιας αγοράς.

- Ενίσχυση της δικτύωσης μεταξύ των Γεωπάρκων της UNESCO.

Η επίτευξη των στόχων της συνεργασίας “ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ, ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΤΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO” πραγματοποιείται, μέσω της υλοποίησης κοινών δράσεων, αλλά και επιμέρους τοπικών δράσεων, από κάθε Αναπτυξιακή Εταιρεία / Ομάδα Τοπικής Δράσης μέσω της χρηματοδότησης από τα Τοπικά Προγράμματα CLLD/LEADER αναδεικνύοντας και ενισχύοντας την ταυτότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε Περιοχής.

The Transnational Cooperation Project “EMPOWERMENT, PROMOTION AND NETWORKING OF UNESCO GEOPARKS” concerns the enhancing and promotion of the cooperating Geoparks - recognized by UNESCO - their nature and landscape, as natural heritage of national and global importance, the implementation of actions for the protection of the environment in the areas of the geoparks and within the zones close to them, as well as their further networking with similar networks - local bodies, through: electronic interconnection (websites, databases, etc.), participation to exhibitions, conferences, etc.

UNESCO Global Geoparks are unified, integrated geographical areas where sites and landscapes of international geological importance have succeeded in creating levers for strategic development through a holistic approach to protection, education, and sustainable development. Using a bottom-up approach, they combine conservation with sustainable development, while the participation of local communities is becoming increasingly popular.

The ecological value of the areas within the Geoparks in terms of plant diversity is enormous, as is the fauna, which includes species of birds, reptiles, amphibians, etc., which are part of the world’s biological heritage. reptiles, amphibians, etc., which are part of the world’s biological heritage.

The recognition of these areas by UNESCO demonstrates the richness of Greece’s geological heritage and the special value of the geological, natural, and cultural heritage of Greek Geoparks on a global scale.

The transnational cooperation “ EMPOWERMENT, PROMOTION AND NETWORKING OF UNESCO GEOPARKS” is implemented by the Development Companies / Local Action Groups CLLD/LEADER, representing 4 UNESCO Geoparks in Greece, as follows:

- ACHAIA - DEVELOPMENT AGENCY S.A. (Coordinator) / Chelmos - Vouraikos Geopark

- EPIRUS DEVELOPMENT S.A. ΑΟΤΑ / Vikos-Aoos Geopark

- DEVELOPMENT OF LASITHI S.A. ΟΤΑ / Sitia Geopark

- ΑΚΟΜΜ - PSILORITIS S.A. ΟΤΑ / Psiloritis Geopark (Natural Park)

Main objectives:

- To enhance and empower the participating regions, their nature and landscape as natural heritage of national and global importance.

- Upgrading ecotourism in the partner regions through the integrated promotion of biodiversity and geodiversity, as well as sites of archaeological, religious, historical, and cultural interest.

- To develop and strengthen the local economy by enhancing existing tourism infrastructure.

- Designing and promoting a special label for local agrotourism products and services in the partner regions, based on quality standards that meet global market requirements

- Strengthening networking between UNESCO Geoparks.

The objectives of the “EMPOWERMENT, PROMOTING, AND NETWORKING UNESCO GEOPARKS” partnership are achieved through the implementation of joint actions, as well as individual local actions, by each Development Company/ Local Action Group through funding from CLLD/LEADER Local Programs, highlighting and strengthening the identity and unique characteristics of each Region.

Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού-Βουραϊκού

Το Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού-Βουραϊκού, έκτασης 647 τ.χλμ. στην Βόρεια Πελοπόννησο, αποτελεί ένα μοναδικό τόπο χάρη στον συνδυασμό γεωλογικών, φυσικών και πολιτιστικών στοιχείων. Εντάχθηκε στο δίκτυο της UNESCO το 2015 και διαθέτει 43 γεώτοπους και 7 γεωδιαδρομές που αναδεικνύουν την πλούσια γεωλογία, βιοποικιλότητα και ιστορία της περιοχής, με διοικητικό κέντρο τα Καλάβρυτα.

Η γεωλογική ιστορία του Γεωπάρκου ξεκινά 485 εκατομμύρια χρόνια πριν με τη δημιουργία ασβεστολιθικών πετρωμάτων από τον ωκεανό της Τηθύος. Η σύγκρουση λιθοσφαιρικών πλακών οδήγησε στην ανύψωση οροσειρών όπως ο Χελμός, όπου σχηματίστηκαν παγετώνες, αφήνοντας πίσω παγετωνικές λίμνες και κοιλάδες. Το νερό έχει διαμορφώσει καρστικές γεωμορφές, όπως το Σπήλαιο των Λιμνών, ενώ ποτάμια και λίμνες έχουν αφήσει απολιθώματα που μαρτυρούν την ύπαρξη αρχαίων δασών και μεγάλων θηλαστικών.

Το φαράγγι του Βουραϊκού, ένα από τα σημαντικότερα σημεία, προσφέρει μοναδική φυσική ομορφιά και αποτελεί σημείο ιστορικών μαχών. Σύγχρονες φυσικές καταστροφές, όπως οι κατολισθήσεις που δημιούργησαν τη λίμνη Τσιβλού, αποτελούν μέρος της φυσικής εξέλιξης του τοπίου. Αντίθετα, η τεχνητή λίμνη Δόξα αναδεικνύει την αρμονική συνύπαρξη ανθρώπου και φύσης. Η περιοχή φιλοξενεί πάνω από 1100 είδη φυτών, πολλά εκ των οποίων ενδημικά, ενώ η μυθολογία συνδέεται στενά με γεώτοπους όπως η πηγή Στύγα.

Η ιστορία του τόπου είναι επίσης έντονη, με σημαντικό ρόλο στους απελευθερωτικούς αγώνες της Ελλάδας. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή και τον τουρισμό, προσφέροντας τοπικά προϊόντα και εναλλακτικές δραστηριότητες όπως σκι και πεζοπορία. Το Γεωπάρκο Χελμού-Βουραϊκού προάγει ένα βιώσιμο μοντέλο τουρισμού, με στόχο την ανάπτυξη και ευημερία της τοπικής κοινότητας, αναδεικνύοντας τη μοναδική κληρονομιά του τόπου.

Chelmos-Vouraikos UNESCO Global Geopark

The Chelmos-Vouraikos UNESCO Global Geopark, spanning 647 sq. km. in the Northern Peloponnese, is a unique destination due to its combination of geological, natural, and cultural elements. It joined the UNESCO network in 2015 and features 43 geosites and 7 geo-routes that highlight the area's rich geology, biodiversity, and history, with its administrative center in Kalavryta.

The Geopark's geological history began 485 million years ago with the formation of limestone rocks from the Tethys Ocean. The collision of lithospheric plates led to the uplift of mountain ranges like Chelmos, where glaciers formed, leaving behind glacial lakes and valleys. Water has sculpted karst landforms, such as the Cave of Lakes, while rivers and lakes have left fossils testifying to the existence of ancient forests and large mammals.

The Vouraikos Gorge, one of the most significant sites, offers unique natural beauty and has been the setting for historical battles. Recent natural disasters, like the landslides that created Lake Tsivlou, are part of the landscape's natural evolution. In contrast, the artificial Lake Doxa showcases the harmonious coexistence of humans and nature. The area is home to over 1100 plant species, many of which are endemic, while mythology is closely linked to geosites like the Styx waters.

The region also boasts a rich history, playing a significant role in Greece's liberation struggles. Local residents are primarily farmers and livestock breeders, producing renowned local products like dairy, honey, and legumes. Tourism is also a major economic driver, attracting thousands of visitors year-round for alternative activities such as skiing and hiking. The Chelmos-Vouraikos Geopark promotes a sustainable tourism model, aiming for the development and prosperity of the local community by showcasing its unique heritage.

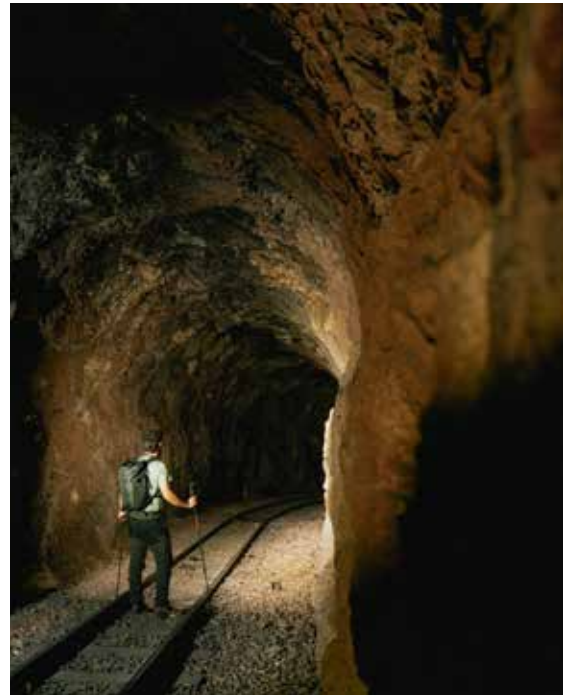
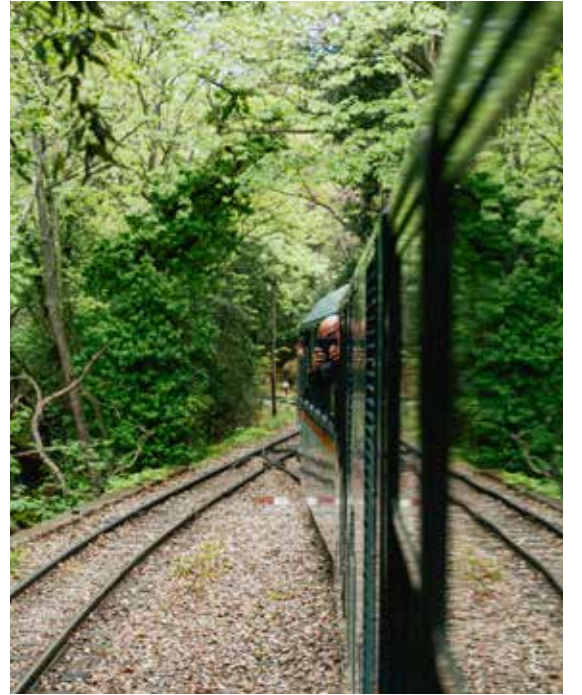
8 Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού Βουραϊκού / Φαράγγι Βουραϊκού - Οδοντωτός

Vouraikos Gorge - Odontotos / Chelmos Vouraikos UNESCO Global Geopark 9

10 Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού Βουραϊκού / Φαράγγι Βουραϊκού – Οδοντωτός

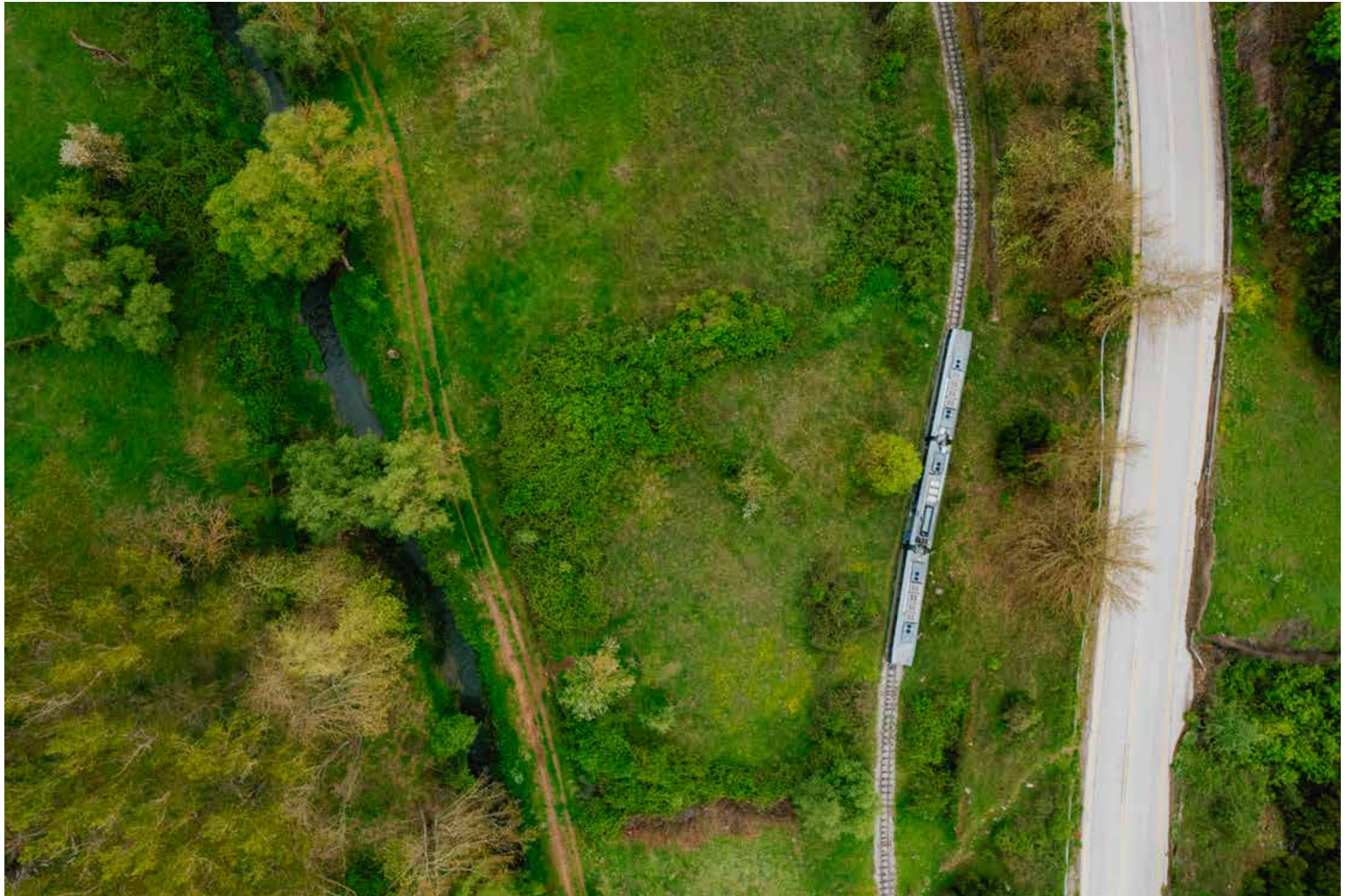

Vouraikos Gorge – Odontotos / Chelmos Vouraikos UNESCO Global Geopark 11

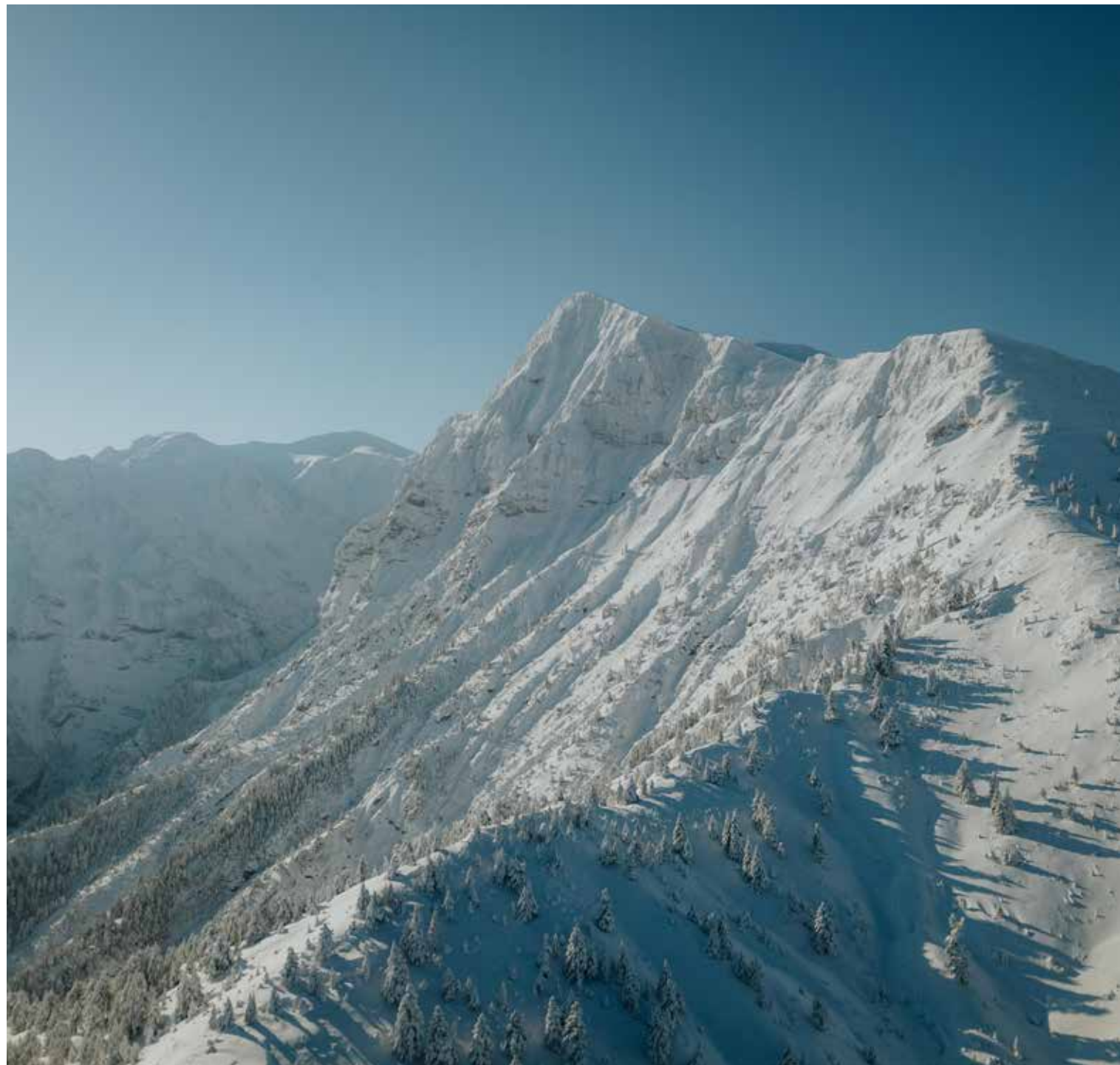
14 Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού Βουραϊκού / Φαράγγι Βουραϊκού – Οδοντωτός

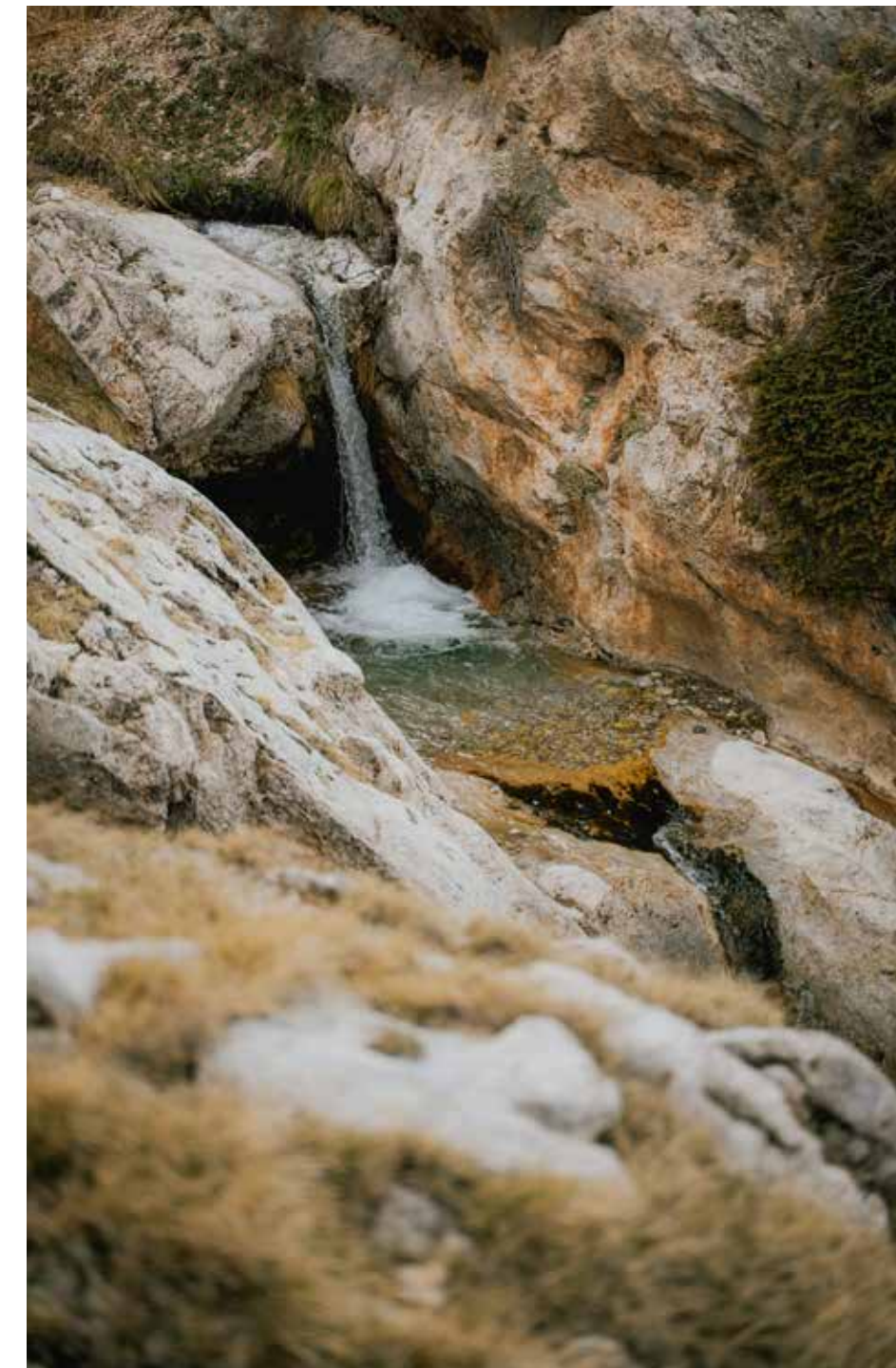
Vouraikos Gorge – Odontotos / Chelmos Vouraikos UNESCO Global Geopark 15

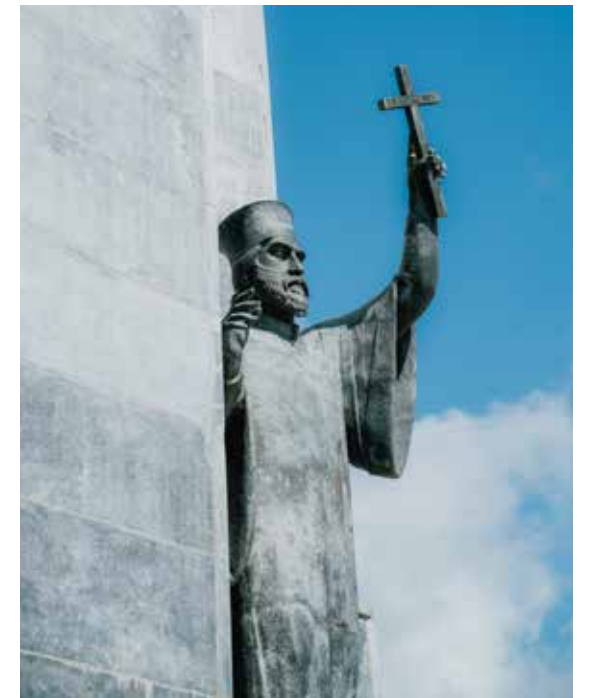

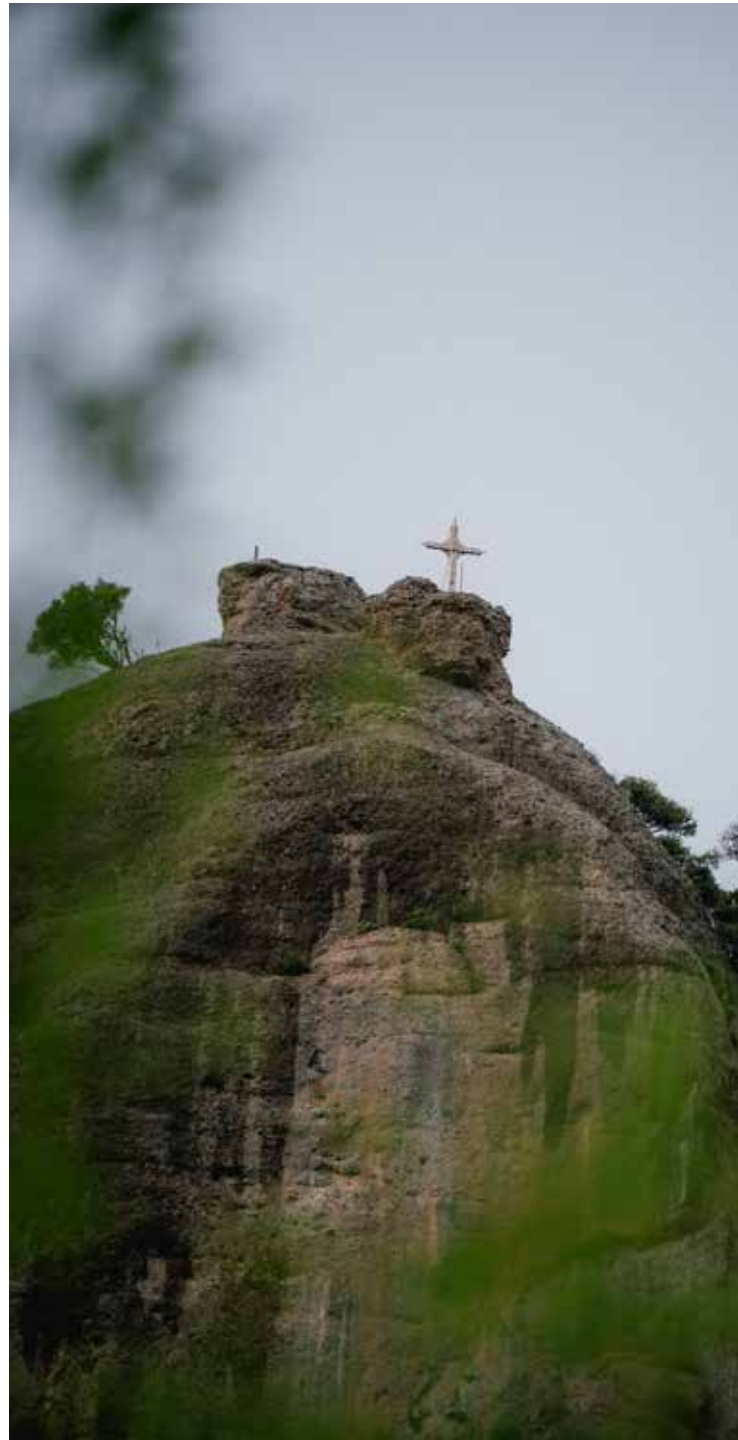

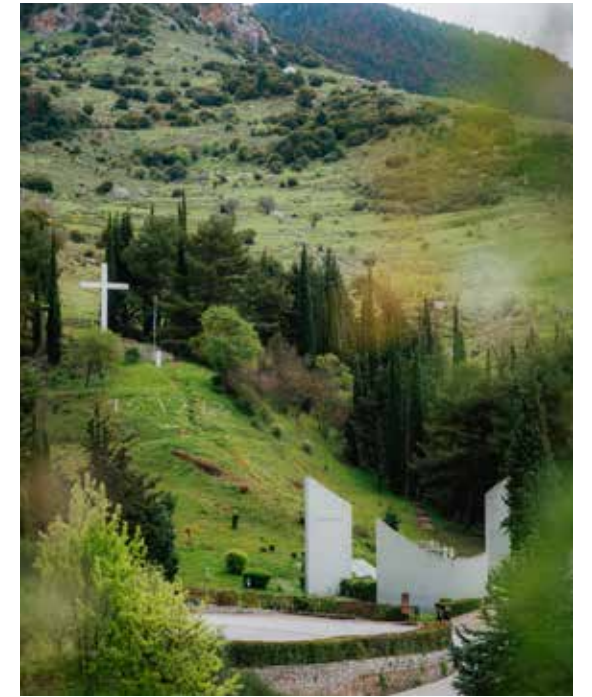

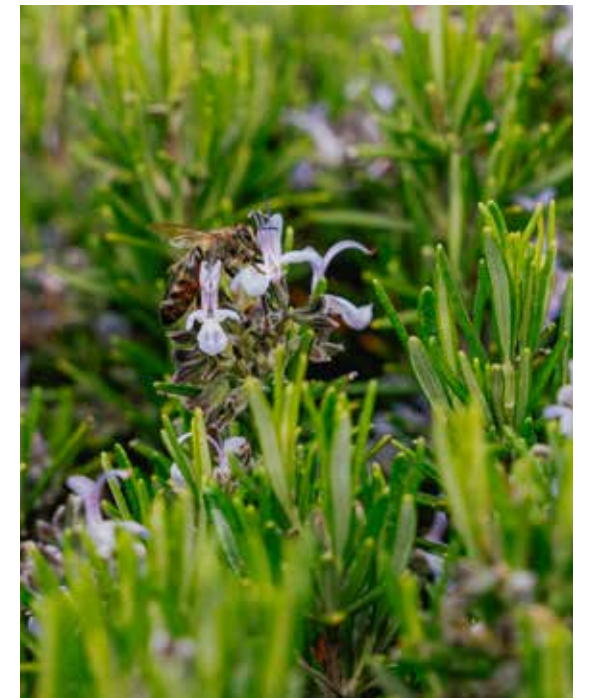

42 Παγκόσμιο Γεωπάρκο UNESCO Χελμού Βουραϊκού / Καλάβρυτα - Μνημείο εκτέλεσης 1943

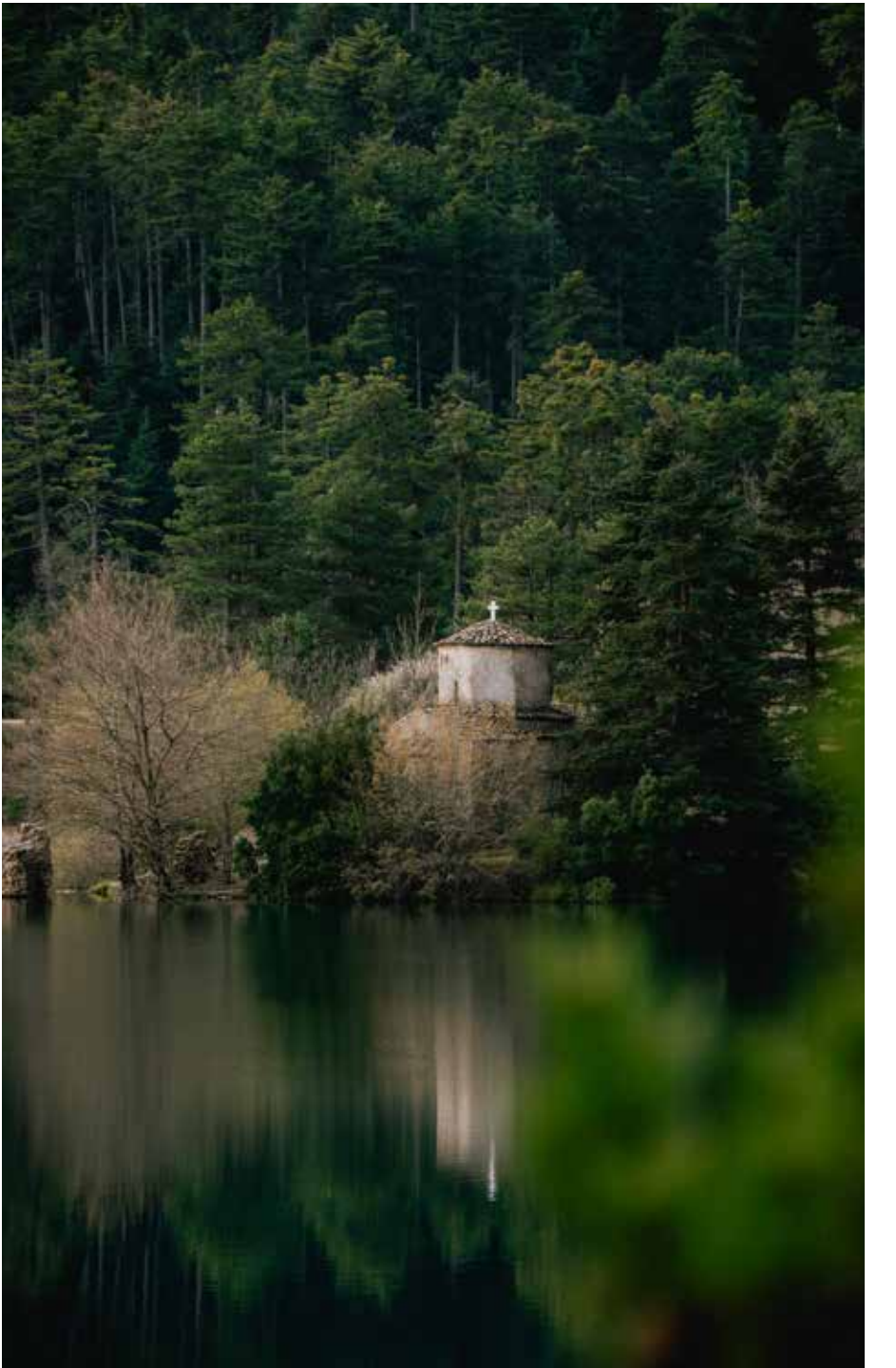

Kalavrita - 1943 Execution Monument / Chelmos Vouraikos UNESCO Global Geopark 43

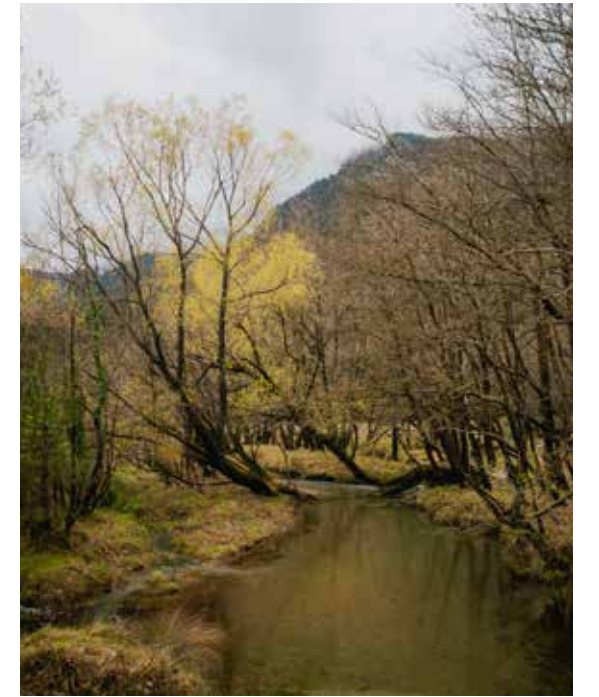

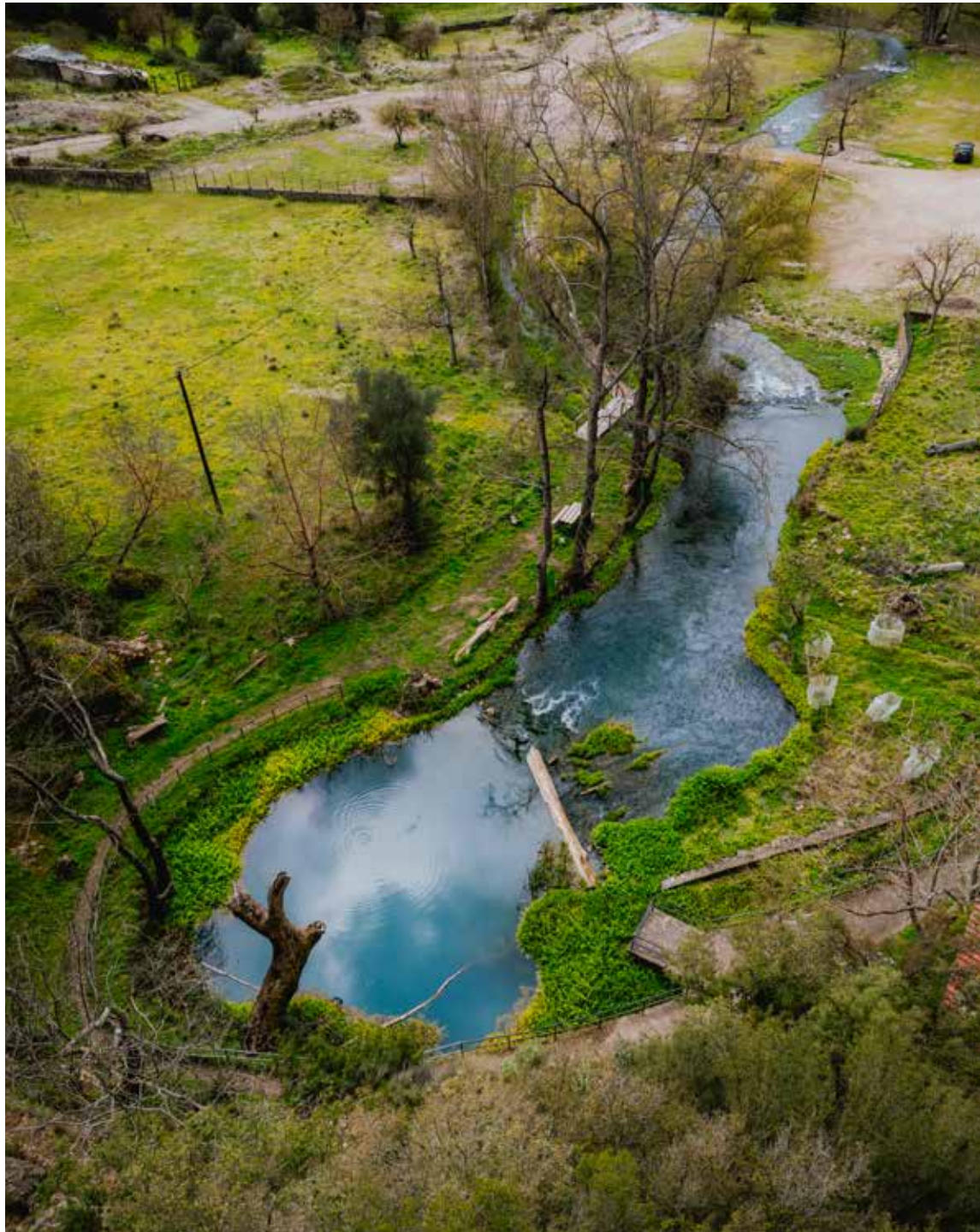

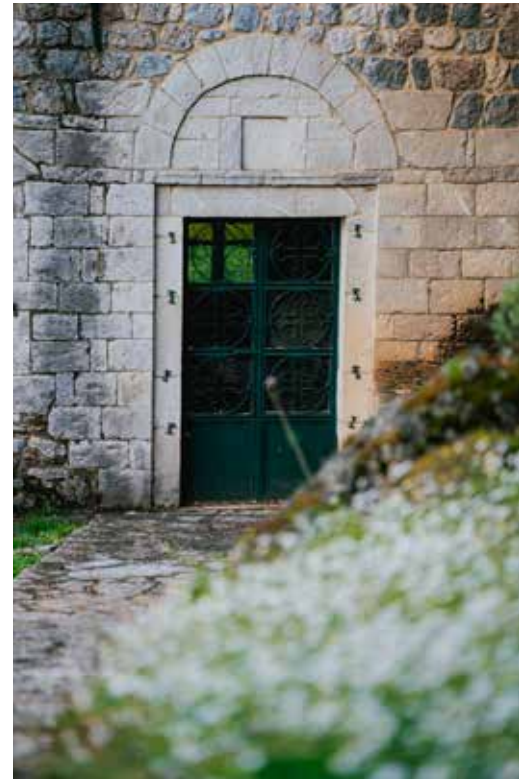

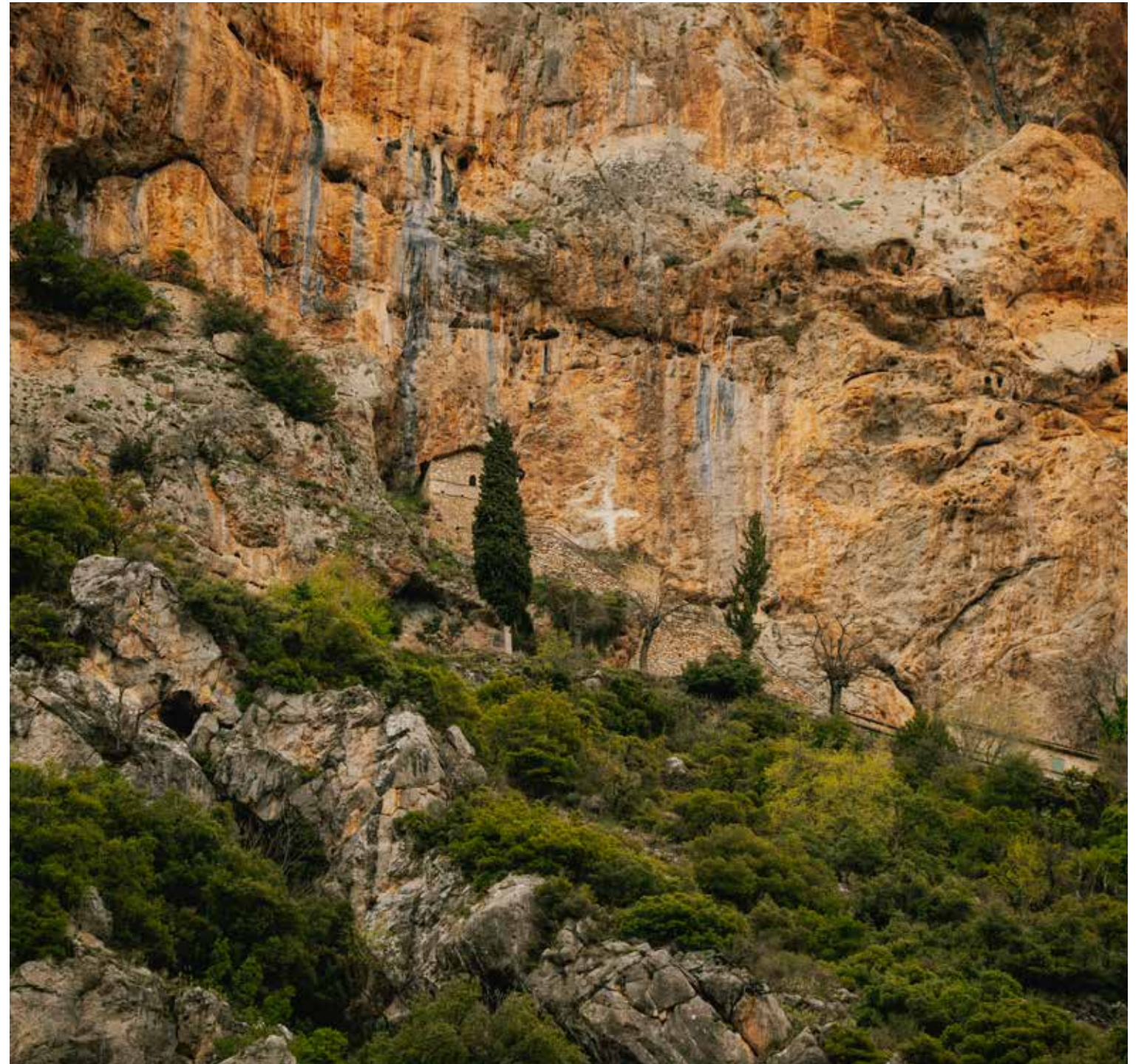

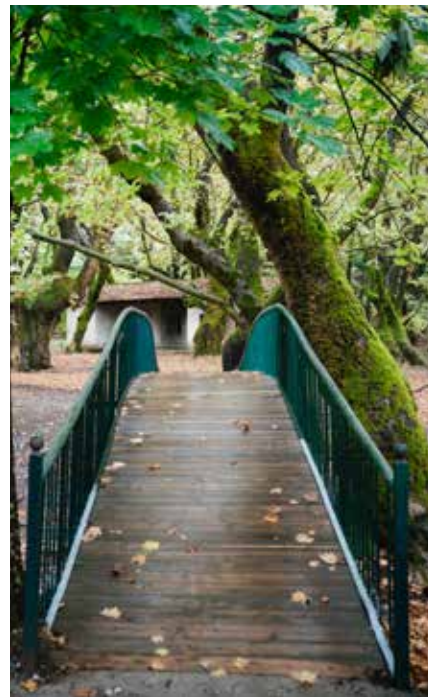

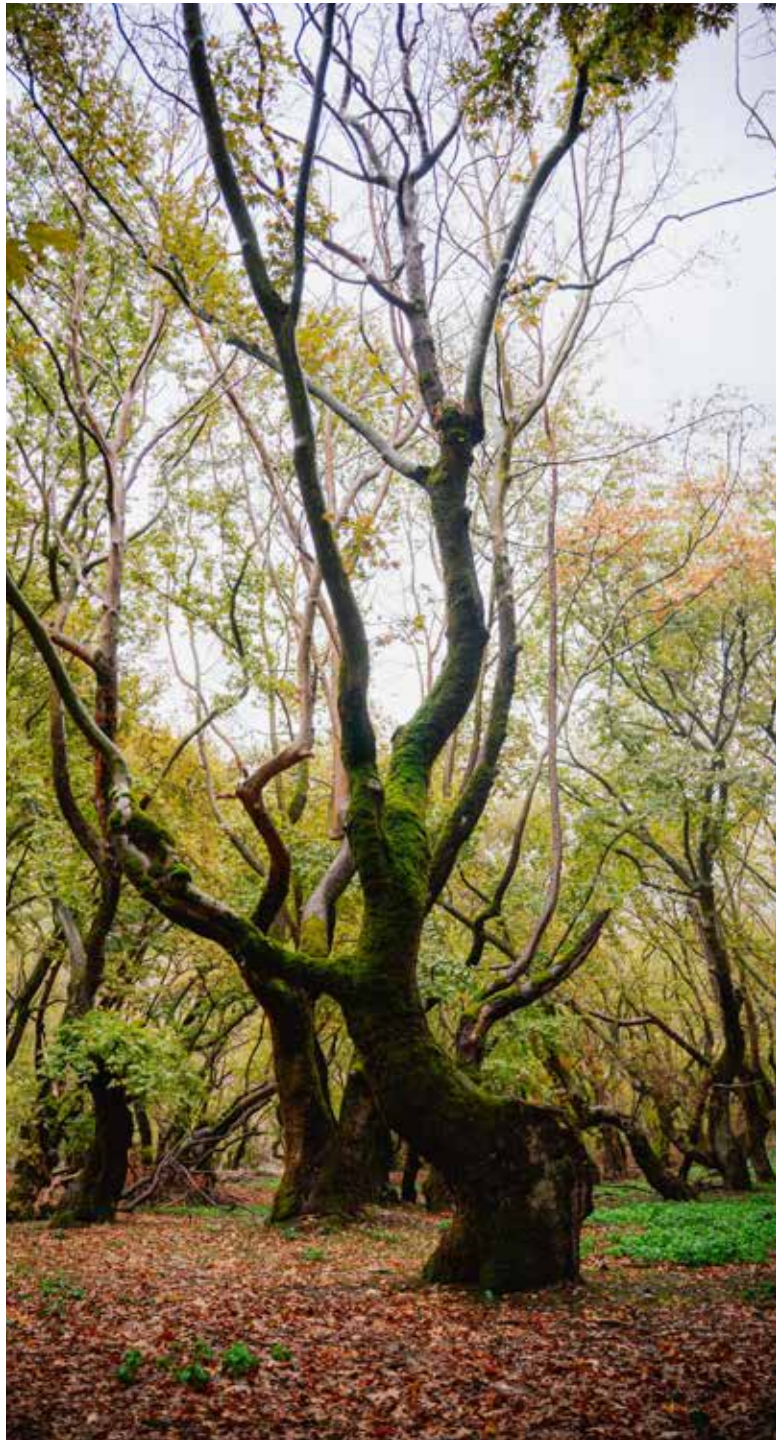

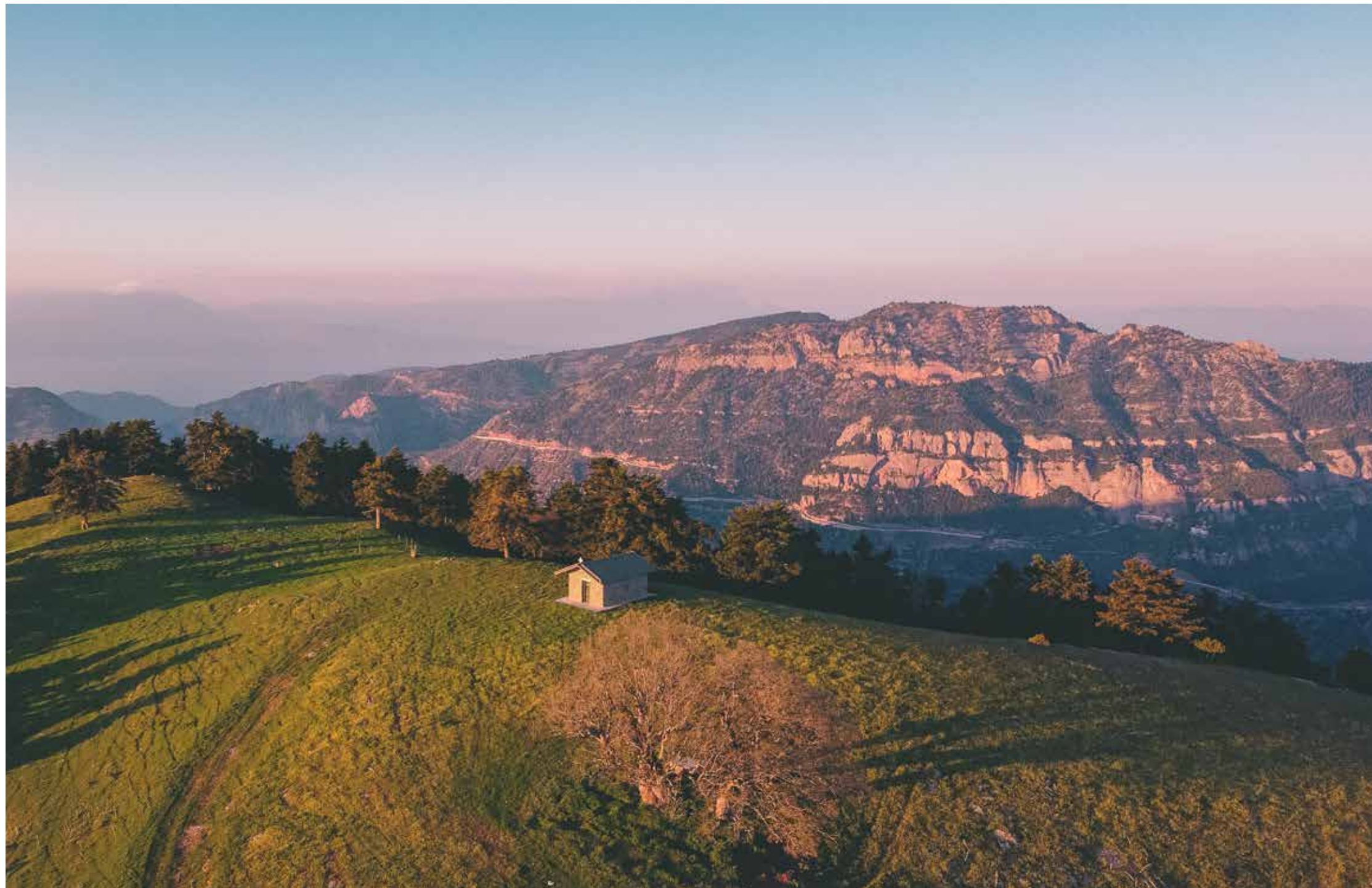

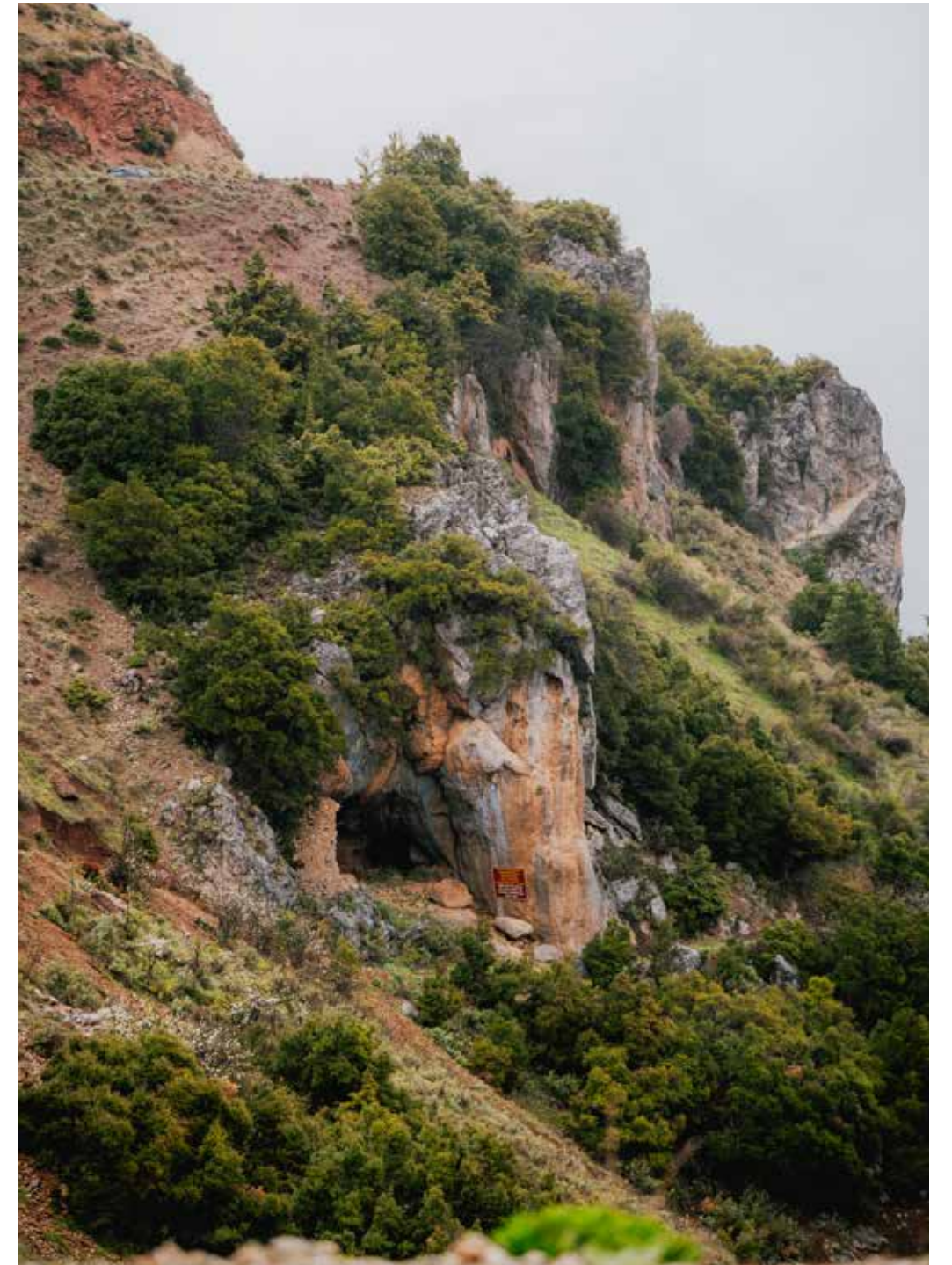

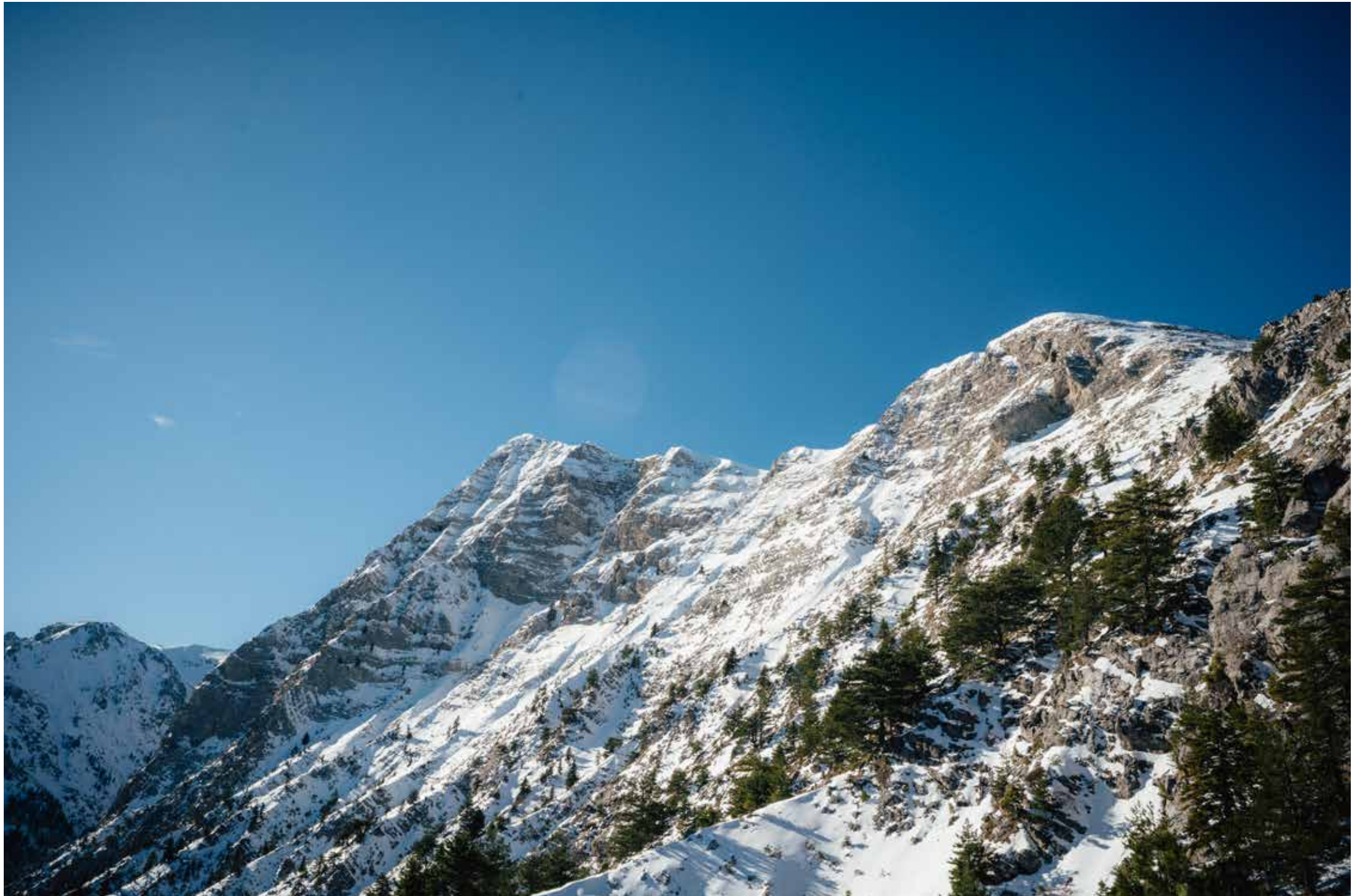

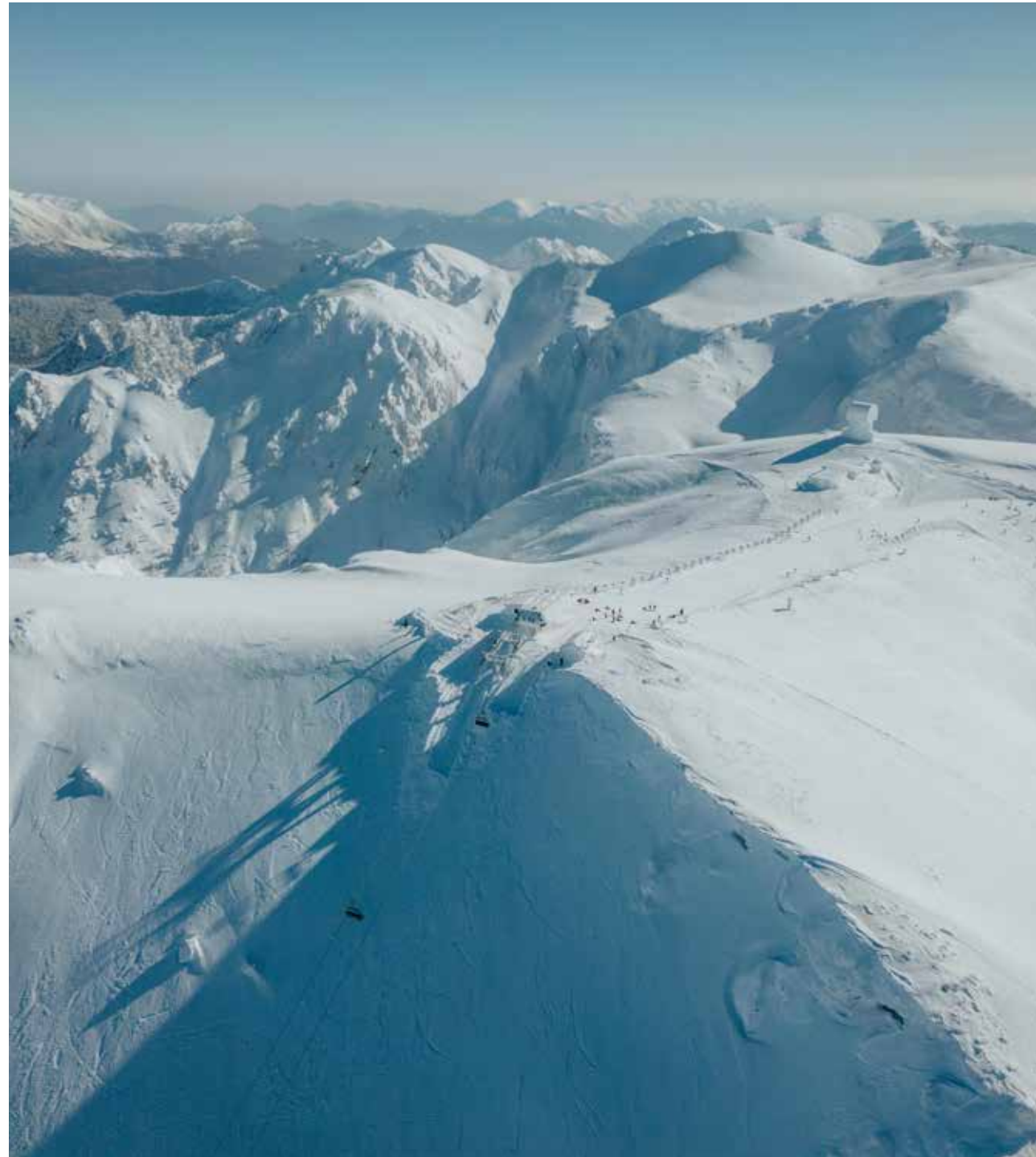

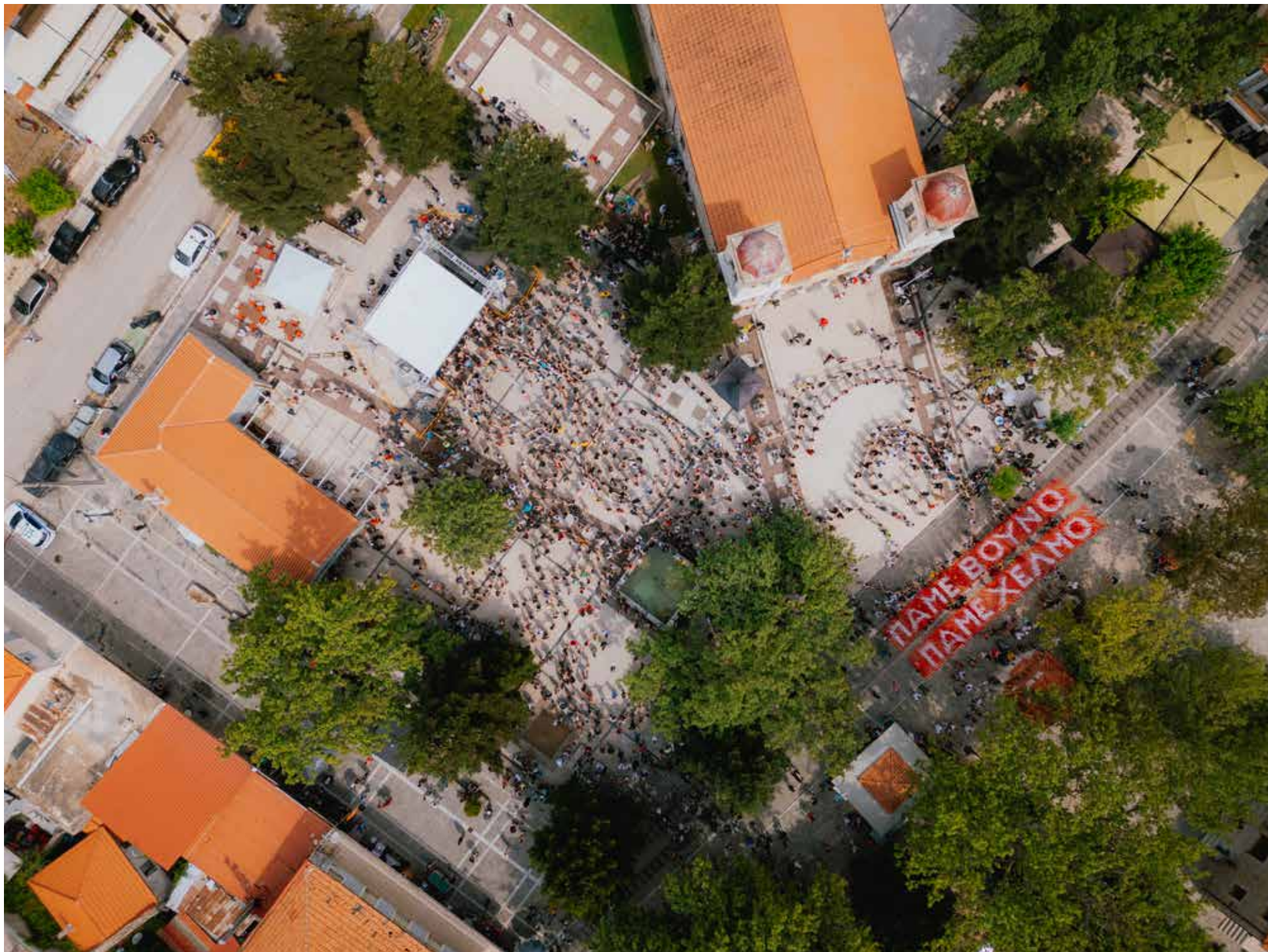

Επιμέλεια Έκδοσης:
Ηρώ Τσιμπρή, Γεν. Δ/ντρια ΑΧΑΪΙΑ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.
& Συντονίστρια CLLD/LEADER

Φωτογράφιση:
Θοδωρής Σώρρας, Κλεομένης Κουφαλιώτης

Σχεδιασμός / Εκτύπωση:
Κατριβέσης Ε.Ε.

Editorial:
Iro Tsimpri, General Manager of ACHAIA-DEVELOPMENT S.A.
& CLLD/LEADER Coordinator

Photography:
Thodoris Sorras, Kleomenis Koufaliotis

Design / Printing:
Katrivesis E.E.